

Коментарі до проєкту Закону України “Про лісовий репродуктивний матеріал”

Д.-Р. Айзенхауер

Фрайбург, грудень 2022

About the Project “Sustainable Forestry Implementation” (SFI)

The project “Technical Support to Forest Policy Development and National Forest Inventory Implementation” (SFI) is a project established in the framework of the Bilateral Cooperation Program (BCP) of the Federal Ministry of Food and Agriculture of Germany (BMEL) with the Ministry of Environment and Natural Resources of Ukraine (MENR). It is a continuation of activities started in the forest sector within the German-Ukrainian Agriculture Policy Dialogue (APD) forestry component.

The Project is implemented based on an agreement between GFA Group, the general authorized executor of BMEL, and the State Forest Resources Agency of Ukraine (SFRA) since October 2021. On behalf of GFA Group, the executing agencies - Unique land use GmbH and IAK Agrar Consulting GmbH - are in charge of the implementation jointly with SFRA.

The project aims to support sustainable forest management planning in Ukraine and has a working focus on the results in the Forest Policy and National Forest Inventory.

Author

D.-R. Eisenhauer

Disclaimer

This paper is published with assistance of SFI but under the solely responsibility of the author D.-R. Eisenhauer under the umbrella of the Sustainable Forestry Implementation (SFI). The whole content, particularly views, presented results, conclusions, suggestions or recommendations mentioned therein belong to the authors and do not necessarily coincide with SFI's positions.

Contacts

Troitska Str. 22-24,
Irpin, Kyiv region
+38 (067) 964-77-02

Inhaltsverzeichnis

Вступ.....	3
Коментарі до проєкту Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал.....	5
Висновок.....	14
Додатки.....	15
Додаток 1.....	17

Вступ

Нижченаведений звіт щодо проєкту Закону України про виробництво та реалізацію лісового репродуктивного матеріалу (далі - "проєкт Закону") разом з коментарями до тексту законопроекту в таблиці (Додаток 1) та стислою презентацією є предметом договору про надання послуг для компанії "unique land use GmbH" від серпня 2022 року для реалізації проєкту: "Технічна підтримка розвитку лісової політики та впровадження національної інвентаризації лісів, Україна".

З метою виконання контракту виконавцю було передано відповідний юридичний текст з 45 додатками (Додатки). Останні стосуються, з одного боку, Закону "Про лісовий репродуктивний матеріал", а з іншого - є технічними інструкціями у зв'язку з безпосереднім виробництвом лісового репродуктивного матеріалу, а також здійсненням відновлення лісів, лісорозведення та створення нових лісів (примноження лісів) з різною метою. Останні мають характер відомчих стандартів, які забезпечують жорсткі рамки для прийняття рішень та проектування при безпосередньому впровадженні. В принципі, цей порядок відповідає тому, який є поширеним, наприклад, у державному лісовому господарстві Чеської Республіки та Республіки Польща, і який був покладений в основу планування, виконання та контролю лісогосподарських заходів у державному лісовому господарстві НДР до 1989 року.

З метою досягнення збалансованого співвідношення між відомчими стандартами та системою прийняття рішень щодо впровадження технічного інжинірингу в середньостроковому та оперативному управлінні необхідно провести критичний аналіз чинних технічних інструкцій. Передумовою може бути максимально можлива ефективність для досягнення достатньо конкретно визначеної, операціоналізованої мети розвитку лісового господарства. Для цього необхідно, щоб безпосередня відповідальність за результат лісогосподарювання та можливості прийняття рішень на основі діючих відомчих стандартів цілеспрямовано взаємодіяли.

В основу коментаря до Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал" покладено Закон Федеративної Республіки Німеччина (ФРН) "Про лісовий репродуктивний матеріал" (FoVG) від 22 травня 2002 року (Додаток 2) та Директива Ради 1999/105/ЄС від 22 грудня 1999 року "Про маркетинг лісового репродуктивного матеріалу" (Додаток 3). Останнє є особливо актуальним у контексті прагнення України до членства в ЄС. Врахування в національному законодавстві може стати початковим етапом на шляху до відповідності європейському праву. Крім того, були враховані актуальні рекомендації Об'єднаного експертного комітету федеральних земель ФРН (gGA) станом на квітень 2019 року, рекомендації Робочої групи федеральних земель з лісових генетичних ресурсів (BLAG), пам'ятка щодо імпорту лісового репродуктивного матеріалу з третіх країн до ФРН від 1 квітня 2021 року, рекомендації щодо апробації насіння [SCHNECK & UHLMANN 2007], а також, як приклад, документація апробованого вихідного матеріалу та реєстр тополі. Відповідні

документи були надіслані партнерам в Україні в середині вересня 2022 року і є додатками до цього звіту.

Управління лісової генетики Міністерства продовольства, сільського господарства та лісового господарства Баварії було використано як приклад високоефективної організаційної структури для забезпечення виконання Закону про лісовідновлення у співпраці з лісовими генетичними експериментами, лісовими генетичними лабораторними дослідженнями, а також збереженням та використанням лісових генетичних ресурсів.

Відповідні керівні принципи та операційні інструкції з управління державними лісами у Саксонії слугували орієнтиром для лісівничих принципів та лісівничої стратегії, а також основою для середньострокового, 10-річного оперативного планування та оперативної реалізації. Це ж стосується і моніторингу ефективності лісгосподарської діяльності. Відповідні документи також були надіслані українській стороні під час оформлення службового контракту.

Загалом, це призводить до того, що лінія дій проходить від законодавчої до виконавчої влади до безпосереднього впровадження в лісгосподарську діяльність. У цьому контексті цей звіт покликаний слугувати імпульсом для подальшого розвитку лісового господарства в Україні у зв'язку з амбітною, стратегічно орієнтованою програмою збільшення обсягів лісів.

Під час підготовки доповіді було проведено три відеоконференції. Вони зробили значний внесок у розуміння очікувань партнерів в Україні.

Коментарі до проєкту Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал"

Наведені нижче коментарі мають на меті підтримати викладені в таблиці зауваження до проєкту Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал" (Додаток 1) та, у разі необхідності, надати інформацію та/або рекомендації, що виходять за межі тексту законопроєкту. Посилання на табличний коментар встановлюється шляхом ідентичного використання порядкової нумерації коментарів. До звіту включено лише ті коментарі, зміст яких заслуговує на обговорення, що виходить за рамки табличного витягу.

2.1 Основні принципи

Загалом, структура, зміст та додатки законопроєкту базуються на Директиві Ради 1999/105/ЄС від 22 грудня 1999 року (Додаток 3) та, відповідно, на Законі про лісовий репродуктивний матеріал (FoVG) Федеративної Республіки Німеччина від 22 травня 2002 року (Додаток 2), разом з імплементаційними положеннями та тематично відповідними переліками і методами (Додаток 2, 4а, б, 5а, б, в Дослідження запасів у лісових розсадниках, 6а, б, 7а, б). У сфері виробництва та реалізації лісового репродуктивного матеріалу даний законопроєкт формує одну з визначальних основ для подальшого розвитку національної лісової політики України та сприяє підготовці переговорів щодо вступу України до ЄС. Останнє забезпечує ефективну остаточну правову адаптацію в процесі вступу до ЄС.

Правова мета як Директиви 1999/105/ЄС, так і Закону про лісовий репродуктивний матеріал підкреслює, окрім безпосереднього об'єкта права, виробництво та збут лісового репродуктивного матеріалу, збереження та, за необхідності, відновлення, а також використання генетичного різноманіття. Виходячи з лісокористування, підкреслюється продуктивність росту та потенційна якість деревини, яку можна очікувати. З огляду на амбітну програму України з лісовідновлення, заліснення та збільшення площі лісів, послідовна операціоналізація вищезазначених категорій визначає ступінь реалізації національного стратегічного потенціалу успіху, що має далекосяжне значення для розвитку національної біоекономіки та політики захисту клімату. Ключовими компонентами є структура виробництва деревини за кількістю та якістю, а також характеристики та сталість екосистемних послуг лісів, які є важливими для ландшафтно-екології. Шлях і мета - відновлення та динамічне збереження функціонального біорізноманіття як процесу шляхом суттєвого врахування збереження, відновлення та використання лісових генетичних ресурсів. Останнє визначається, зокрема, змінами кліматичних факторів місцевості.

Це всеохоплюючі програмні цілі, які мають бути поставлені перед текстом закону. Вимір генетичного впливу лісу, який необхідно розглянути, безумовно, можна порівняти з історичним запровадженням регульованого лісокористування з точки зору його значення для майбутнього.

Слід підкреслити, що законопроект включає в себе так звані другорядні деревні породи та чагарники. Таким чином, і в частині забезпечення лісовим репродуктивним матеріалом дотримано лісотипологічного підходу розвитку лісів і, відповідно, широко визначеного збереження, відновлення та використання генетичних ресурсів лісів (Додаток 8).

2.2 Рівень регулювання, завдання та структура виконавчої влади

Порівняно з Директивою 1999/105/ЄС та Законом про лісовий репродуктивний матеріал, законопроект має значно більший масштаб регулювання. Особливо це помітно в додатку та технічних інструкціях, які слід розуміти як відомчі стандарти і в значній мірі стосуються рівня виконання лісогосподарської діяльності. З одного боку, ці специфікації можуть сприяти суворому програмному та орієнтованому на успіх виконанню цілей лісової політики, але з іншого боку, вони можуть стати перешкодою для розробки рішень щодо управління лісовим господарством, які відповідають поставленим цілям. Останнє стосується не стільки правил виробництва та реалізації лісового садивного матеріалу, скільки лісівничих інструкцій. Рекомендується провести оцінку та обмежитись необхідним. Можливі рамкові технічні умови для функціонально диференційованих цілей розвитку лісів (наприклад, захисні смуги, захисні ліси, експлуатаційні ліси) на етапі закріплення потенціалу (ранній етап зрідження) у зв'язку з розширеною системою прийняття інженерних рішень для досягнення цілей порівняно з чинною інструкцією та відповідною відповідальністю лісогосподарських підприємств за результати.

Крім того, рекомендується приділити найбільшу увагу створенню жорсткої та ефективної виконавчої влади та оцінити структури, описані в законопроекті, з цієї точки зору. Управління лісової генетики (AWG) Міністерства продовольства, сільського та лісового господарств Баварії з тематичними напрямками (A) прикладні лісові генетичні дослідження, (B) лісові генетичні випробування, (C) збереження та використання лісових генетичних ресурсів, (D) офіційні та адміністративні завдання відповідно до Закону про лісовий репродуктивний матеріал може слугувати прикладом для наслідування (Додаток 8). Управління лісової генетики, перебуваючи у безпосередньому підпорядкуванні Державного міністерства, повністю виконує адміністративні завдання з реалізації Закону щодо репродукційного лісівництва. Безпосереднє структурне поєднання основних завдань з аналітичним компонентом (лабораторія ДНК та лісового насіння), моніторингом, збереженням та використанням лісових генетичних ресурсів, а також прикладними дослідженнями та експериментами має бути охарактеризоване як відмінне з функціональної точки зору. Для України з точки зору природного простору варто було б розглянути аналогічну структуру для природних зон I (Полісся) - V (Українські Карпати). Це організаційна одиниця, яка поділяється на вищезгадані 5 природних структурних підрозділів з однаковим портфелем завдань. На один з цих структурних підрозділів покладається функція "головного офісу", а отже, загальне управління або координація. Їх просторова близькість до

університетської лісогосподарської підготовки або національної лісогосподарської науково-дослідної установи може бути доцільною з точки зору міждисциплінарності, кваліфікації та розвитку персоналу.

Виконання завдання за напрямом (D) потребує подальшого територіального поділу. При цьому слід орієнтуватися на адміністративний устрій територій, а також на організаційне та матеріально-технічне забезпечення мінімальної присутності в регіоні. Цьому відповідатимуть регіональні контрольні-сервісні пункти, які зосереджуватимуться на виконанні завдань з інспектування, контролю та документування. Керівник цільового напрямку (D) є також керівником бюро. У його безпосередньому підпорядкуванні перебуває структурний підрозділ для виконання внутрішніх організаційно-адміністративних завдань. Керівники Управління та його регіональних відділень утворюють Комісію з лісового репродуктивного матеріалу разом з представником центрального органу виконавчої влади (Додаток 1, коментарі 46, 47, 48, 49). Рекомендується також репрезентативне представництво лісового насінництва та розсадництва. Останнє слугує для того, щоб пов'язати Комісію з безпосереднім виробництвом лісового репродуктивного матеріалу. Це має важливе значення для ефективності роботи Комісії.

Переваги викладеної пропозиції можна підсумувати наступним чином:

- (1) Суворі, централізовані керування і в той же час територіально ефективна організаційна структура, безпосередньо підпорядкована компетентному міністерству;
- (2) Поєднання адміністративної імплементації Закону про лісовий репродуктивний матеріал з професійною експертизою, включаючи відповідну аналітичну та технічну інфраструктуру, з науковим супроводом та прикладними лісовими генетичними дослідженнями;
- (3) Ефективна структура для реалізації та подальшого розвитку національної лісової політики у сфері лісового репродуктивного матеріалу;
- (4) Основа для організації процесів, орієнтованих на результат, та ефективного контролінгу;
- (5) Обмеження втрат ефективності різного роду через розгалуженість адміністративних структур;
- (6) Можливість збалансованого співвідношення між адмініструванням послуг, включаючи контроль, та безпосереднім наданням послуг на користь останнього (Якщо цього принципу не дотримуватися послідовно, не оцінювати його дотримання, не вимагати його виконання та не оновлювати, то можна передбачити надмірне розростання адміністрування за рахунок безпосереднього продуктивного використання ресурсів. Наслідком буде зменшення продуктивного надання послуг).

Описана концентрація технічної та адміністративної реалізації Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал" в одній організаційній одиниці могла б

бути закріплена в даному законопроекті, об'єднати в собі, за винятком Міністерства, всі основні організаційні елементи виконавчої влади і таким чином сприяти ефективній реалізації державної лісової політики України (Додаток 1, 46, 47, 48,49, 50, 52, 53, 54, 55, 56).

2.3 Коментарі до розділів I – VIII

2.3.1 Розділ I "Основні положення"

Визначення термінів, стаття 1

Доцільно перед самим текстом закону давати визначення термінів, що використовуються. З цією метою рекомендується дотримуватися номенклатури та систематики Директиви 1999/105/ЄС. Для ознайомлення з англійською версією законопроекту можна звернутися до відповідного глосарію (Додаток 9). Крім того, пункт слід доповнити визначенням структурних підрозділів виконавчої чи розпорядчої реалізації, в тому числі з урахуванням аналітичного та наукового забезпечення (наприклад, центральний орган виконавчої влади, територіальний орган виконавчої влади,,; в частині пропозиції "Національне управління лісового генетичного і лісового репродуктивного матеріалу"). Далі, на основі системи, яка починається з безпосередньої технічної термінології та в термінах, які стосуються структурних підрозділів та інструментів виконавчої влади, вже надається концептуальний та змістовний загальний огляд наступного юридичного тексту (див. Додаток 3, Доповнення 1, 1-38).

Об'єкти лісового насінництва та розсадництва, стаття 3

Наведене повне найменування, включаючи також лісогосподарсько важливі чагарникові породи, є необхідним з огляду на наступні аспекти:

- (1) Дуалізм між охороною середовища існування і видів та лісогосподарським використанням лісового ресурсу вже уникається в цьому підході тим, що види деревно-чагарникового ярусу в цілому є об'єктами цього Закону про лісовий репродуктивний матеріал. Передбачається, що "важливе для лісового господарства" слід розуміти саме в цьому сенсі, а не виключно зосереджуватися на безпосередніх виробничих аспектах (деревина, лісові плоди тощо). У разі необхідності, рекомендується уточнити сферу застосування Закону в цьому відношенні та доповнити перелік видів (див. Додаток 21).
- (2) Комплекс впливів, зазначених у пункті (1), чітко відповідає відновленню або збереженню функціонального біорізноманіття в сенсі реальної або потенційної здатності лісових біоценозів до саморегуляції, наприклад, у зв'язку з градацією різноманітних шкідливих організмів.
- (3) Таким чином, законопроект також зосереджується на практично-орієнтованій стратегії збереження лісових генів, об'єктом якої є всі види деревних рослин відповідних типів лісу.

- (4) У контексті (1) - (3) законопроект формує вплив на основі типу лісу, орієнтований на лісове господарство, у національній стратегії збереження біорізноманіття.

2.3.2 Розділ III "Система лісового насінництва та розсадництва і лісовідновлення"

Система лісового насінництва і розсадництва та відтворення лісів, стаття 10

Моніторинг (який національний потенціал наявний, використовується і як він розвивається?), збереження (компенсація впливів навколишнього середовища, антропогенних впливів у вужчому розумінні на національний потенціал лісових генетичних ресурсів) та використання лісових генетичних ресурсів для ведення лісового господарства з локальною/природною функціонально диференційованою орієнтацією доцільно розмістити у цій статті у вигляді вступу.

- (1) Таким чином, спрямованість ведення лісового господарства на збереження та екологічно збалансоване використання лісових генетичних ресурсів встановлюється цим законом у безпосередньому взаємозв'язку з виробництвом лісового насіння і репродуктивного матеріалу та відтворенням лісів.
- (2) Прямо зазначено, що вся система виробництва лісового репродуктивного матеріалу базується на цьому національному потенціалі.
- (3) Встановлюється прямий зв'язок зі стратегією ЄС щодо лісів та біорізноманіття, як зазначено вище.

Уповноважений орган із забезпечення відповідності лісових репродуктивних ресурсів, стаття 11

За цією установою має бути закріплена ключова позиція щодо фахової та адміністративної реалізації національної лісової політики у сфері лісового репродуктивного матеріалу у зв'язку з відтворенням лісів, лісовідновленням, примноженням лісів, збереженням та використанням лісових генетичних ресурсів у зв'язку з прикладними лісогенетичними (лабораторними) дослідженнями та лісогенетичним експериментуванням.

Таке "Управління лісової генетики" (гіпотетичний робочий термін) буде безпосередньо підпорядковане Міністерству. Основні риси можливої організаційної структури з централізованим управлінням вже були представлені (див. 2.2). Технічна та науково-аналітична інфраструктура (лабораторія ДНК, насіннева лабораторія, генний банк) має бути інтегрована в цю установу та її територіальні підрозділи, або є вирішальною основою для її працездатності.

Територіальні експертні комісії, стаття 13

Суттєві аспекти містяться в коментарях до пункту 2.2 та до статті 13. Враховуючи представлену там систему, територіальні експертні комісії формуватимуться

керівником регіонального (природного) структурного підрозділу "Національного лісового генетичного управління" (наприклад, "Національне лісове генетичне управління, Поліське відділення" тощо) та керівниками його регіональних підрозділів (наприклад, Волинського, Житомирського, Рівненського, Чернігівського). Рекомендується репрезентативне представництво лісового насінництва та лісового рослинництва у територіальній експертній комісії.

Державний резервний лісонасінневий фонд, стаття 15

В Європі спостерігається тенденція, коли значення лісів як стратегічного ресурсу стає все більш очевидним. Термін "ресурс" включає, перш за все, екосистемні послуги, які мають надзвичайне значення для функціональності культурних ландшафтів, наприклад, регулювання стоку, поповнення підземних і джерельних вод, захист ґрунтів, баланс і захист регіональних кліматичних характеристик тощо. Масштабні та тривалі порушення лісових екосистем призвели до величезного попиту на відповідний лісовий репродуктивний матеріал деревних порід, придатних для даної місцевості. З іншого боку, існує значний дефіцит у наявності такого репродуктивного матеріалу. Короткострокова компенсація не передбачається.

Така ситуація підкреслює важливість та далекоглядність статті 15 Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал". Такий державний лісовий насінневий фонд є необхідним для безперервного виконання національної програми відтворення, лісовідновлення та примноження лісів (Додаток 1; 51).

Слід розглянути можливість передачі створення (якщо це ще не зроблено), ведення та управління національним лісовим насінневим фондом "Національному лісовому генетичному управлінню". Технічна інфраструктура та документація будуть майже відповідати національному генному банку та його регіональній (природній) структурі (див. 2.2).

У зв'язку з пунктом 2.2, коментарі до статей 16 (Додаток 1; 52, 53), 17 (Додаток 1; 54, 55) та 18 (Додаток 1; 56) мають бути класифіковані відповідно. Доцільність закріплення портфеля завдань, що розглядаються центральною, територіально відокремленою установою, яка безпосередньо підпорядкована компетентному національному департаменту (міністерству), стає очевидною при аналізі цієї глави Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал".

2.3.3 Розділ IV "Лісовий репродуктивний матеріал: виробництво, сертифікація та облік (реєстри)

Вимоги до апробації вихідного матеріалу, призначеного для вирощування лісового репродуктивного матеріалу, стаття 22

Вимоги до затвердження основного матеріалу, призначеного для виробництва лісового репродуктивного матеріалу, для кожної категорії повинні бути

щонайменше такими, як викладені в Додатках II - V до Директиви 1999/105/ЄС (Додаток 3, Доповнення 1; 67).

Вимоги до категорії "ідентифіковане походження" повинні бути визначені як мінімальні вимоги до "локалізації" та якісного опису походження насіння. Рекомендується закріпити в національному законодавстві України або у відповідних імплементаційних нормативно-правових актах обмежувальні критерії щодо використання лісового репродуктивного матеріалу цієї категорії, особливо для державних лісів, а для недержавних лісів - лише для власного використання.

Для державних лісів використання повинно бути можливим лише протягом обмеженого періоду часу та/або функціонально, наприклад, у наступних випадках (Додаток 1, 92):

- (1) Лісовий репродуктивний матеріал вищих категорій відсутній протягом багатьох років. Передбачається, що в результаті нереалізована площа лісовідновлення, заліснення та примноження лісів досягне критичного рівня для відповідного лісгосподарського підприємства. Останнє передбачає, що відповідне рішення має бути прийняте на обмежений період часу і для окремої операції. Відповідальним буде регіональний (природний) структурний підрозділ "Національного лісового генетичного управління".
- (2) Використання для створення передлісся, захисних лісів та захисних смуг, якщо матеріал є місцево придатним або адаптованим, здоровим та стійким, але, наприклад, такі критерії, як форма, тип, якість деревини, об'ємний приріст скоріше свідчать проти віднесення до категорії "відібраних".

Приймаючи рішення про використання лісового репродуктивного матеріалу цієї категорії, слід акцентувати увагу на тому, що це інвестиційний вклад у лісове господарство, який у довгостроковій перспективі вирішує як якість, так і вираження екологічної ефективності ландшафту та безпосередню господарську придатність лісу як національного ресурсу.

У випадку з категорією "відібраних" при застосуванні в національному законодавстві або у зв'язку з їх безпосереднім видобутком необхідно буде враховувати наступні аспекти:

- (1) Фактичний розмір деревостану (розмір ефективно лісосіки): З генетичної точки зору, окрім мінімальної площі, необхідно також визначити мінімальну щільність цільових порід дерев для заготівлі насіння (наприклад, для бука червоного, дуба сидячецвітного та дуба черешчатого - 1 га з 50 деревами/га).
- (2) Функціональна диференціація цієї категорії з відповідним маркуванням у національному реєстрі дозволів на заготівлю деревини: лісосіки, що мають видатну придатність для виробництва деревини з точки зору кількості та якості (об'ємний приріст, якість деревини, форма та тип деревостану), повинні бути ідентифіковані порівняно з тими, що скоріше відповідають середньому

вираженню характеристик у цій категорії. Якщо слідувати цим шляхом, то він мав би бути включений до рекомендацій/настанов з державного управління лісами і бути видимим як орієнтир для інших лісовласників.

Інструкції щодо реєстрації та відповідно щодо реєстрів, які необхідно вести, можна знайти у Додатку 3, Додатку VII та VIII, а також у Додатках 6а, б та 7а, б. Окрім посилання на випробування насіння за стандартами ISTA у тексті даного законопроекту, у Додатку 10 надається інформація щодо відбору зразків для проведення випробувань насіння.

Науково-аналітичний супровід та адміністративна імплементація цієї Глави, зокрема статей 22, 24, 25, 26, 27, 29 і 30, повністю відповідатиме портфелю послуг "Національного лісового генетичного управління" з його регіональними (природними) організаційними підрозділами (Додаток 1; 69, 71, 76, 79, 83, 84).

2.3.4 Розділ V, Збут і використання лісового репродуктивного матеріалу

Регіоналізація лісового репродуктивного матеріалу, стаття 34

При визначенні найменування місця походження та регіону походження досить незвичним є врахування адміністративно-територіального поділу. Зональна класифікація на основі висоти над рівнем моря робить її критичну оцінку доцільною з огляду на реальні та триваючі зміни клімату (Додаток 1, 91). Відповідний процес адаптації тісно пов'язаний з подальшим розвитком зональної лісорослинної або лісотипологічної структури та зміною ареалів деревних порід і лісових угруповань або лісотипологічних одиниць (див. Додатки 11, 12). Динамічна кліматична класифікація може стати основою для динамічного визначення районів походження, з одного боку, та районів використання лісового репродуктивного матеріалу, з іншого. Це, по суті, буде виведено з кліматичного водного балансу / місяця вегетаційного періоду та тривалості вегетаційного періоду і перетинатиметься з площами деревних порід та лісових типологічних одиниць. Останнє вимагає врахування додаткових факторів місцевості (параметрів ґрунту, експозиції, рельєфу тощо) для використання моделей екології рослинності, в яких кліматичний водний баланс протягом вегетаційного періоду та тривалість вегетаційного періоду визначають динаміку екології рослинності. За допомогою періодичної 10-річної оцінки можна представити зміни кліматичних і породних зон, а також площ лісових угруповань (лісотипологічних одиниць). У поєднанні з зональною класифікацією можна отримати динамічну матрицю зон походження-використання. На основі цього, у поєднанні з відповідними картами ареалів походження та використання, формується динамічний, кліматично та лісорослинно-екологічно обґрунтований простір можливостей використання лісового садивного матеріалу. Конкретно це означає, що, наприклад, лісовий репродуктивний матеріал, отриманий з букових деревостанів у середньогір'ї, з типовими фагетамі або абієто-фагетамі, може бути використаний у високогір'ї абієто-

піцетами, фагето-піцетами або навіть піцетами, оскільки кліматичні та рослинно-екологічні зміни там вже доведені. З іншого боку, це також може означати, що цей репродуктивний матеріал, на відміну від попередньої практики, більше не може використовуватися в нижніх гірських районах, що характеризуються фагето-кверцетами, оскільки на сьогодні вже доведено зміщення ареалу, що відповідає ареалу карпінето-кверцетів.

Особливо в контексті національної програми України з відтворення, лісовідновлення та примноження лісів, важливим є своєчасне та належне врахування таких рослинно-екологічних змін при районуванні та використанні лісового репродуктивного матеріалу.

Інструкції з реалізації та імпорту лісового репродуктивного матеріалу наведені в додатках 13 та 14. Для імпорту лісового репродуктивного матеріалу необхідно, щоб

- (1) вимоги за схемою Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) значною мірою відповідали вимогам Директиви 1999/105/ЄС,
- (2) могли бути імпортовані лише категорії "вибрані згідно походження" та "кваліфіковані",
- (3) категорія "з ідентифікованим походженням" не може бути запропонована та поставлена кінцевим споживачам для цілей лісового господарства,
- (4) насіння категорії "апробоване" не може бути імпортоване в даний час.

Висновок

Зміст проекту Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал" вже зараз значною мірою орієнтований на Директиву 1999/105/ЄС та Закон Федеративної Республіки Німеччина "Про лісовий репродуктивний матеріал" (FoVG). Відповідні посилання спрямовані на подальше покращення сумісності між національним правом України та правом Європейського Союзу. Більшість додатків мають на меті подальшу гармонізацію.

Важливим аспектом для ефективної адміністративної імплементації закону, а також його аналітичного та наукового супроводу є створення чітко централізованого структурного підрозділу, безпосередньо підпорядкованого профільному міністерству.

Додатки

- (1) АЙЗЕНХАУЕР, Д.-Р.: КОМЕНТАРІ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ "ПРО ЛІСОВІ РЕПРОДУКТИВНІ РЕСУРСИ З УРАХУВАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА, АДМІНІСТРАТИВНИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ РЕГУЛЯТОРІВ ФРН (FoVG) ТА ЄС, А ТАКОЖ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ЗЕМЛІ САКСОНІЯ.
- (2) Закон Федеративної Республіки Німеччина "Про лісовий репродуктивний матеріал" (FoVG) від 22 травня 2002 року. <https://www.gesetze-im-internet.de/fovg/BJNR165800002.html>
- (3) Директива Ради 199/105/ЄС від 22 грудня 1999 року про реалізацію лісового репродуктивного матеріалу.
https://www.ble.de/SharedDocs/Downloads/DE/Landwirtschaft/Saat-und-Planzgut/Richtlinie1999_105_EG.pdf?__blob=publicationFile&v=1
- (4) Рекомендації Об'єднаного експертного комітету федерального уряду та земель щодо імплементації FoVG від квітня 2019 року.
https://www.ble.de/SharedDocs/Downloads/DE/Landwirtschaft/Saat-und-Planzgut/Empfehlungen.pdf?__blob=publicationFile&v=6 від 2024 року
- (5) Інвентаризація запасів лісових рослин у розсадниках (а, б, с)
- (6) Перелік лісосічного фонду для заготівлі лісового репродуктивного матеріалу (а), огляд основного матеріалу для виробництва лісового садивного матеріалу (б).
- (7) Перелік сортів тополі та клональних сумішей (а), перелік саджанців тополі (б).
- (8) ВОЛЬФ, Х., ТРЬОБЕР, У., ШІЛЬДБАХ, М. (2021): ЛІСОВІ ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ У ФЕДЕРАЛЬНІЙ ЗЕМЛІ САКСОНІЯ: ЗБЕРЕЖЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПОДАЛЬШЕ ВИКОРИСТАННЯ.
<https://slub.qucosa.de/api/qucosa%3A76863/attachment/ATT-0/>
- (9) Офіс лісової генетики - Рекомендація щодо створення ефективної структури для адміністративного, аналітичного та наукового забезпечення реалізації Закону України "Про лісовий репродуктивний матеріал".
- (10) ШНЕК, Д., УЛЬМАНН, А. (2007): ПРИМІТКИ ЩОДО ВІДБОРУ ЛІСОВОГО НАСІННЯ.
https://www.ble.de/SharedDocs/Downloads/DE/Landwirtschaft/Saat-und-Planzgut/HinweiseProbeentnahme.pdf?__blob=publicationFile&v=1
- (11) ГЕМБАЛЛА, Р., ШЛУТОВ, А. (2007): Перегляд лісорослинної кліматичної класифікації Саксонії.
https://www.researchgate.net/publication/363173854_Uberarbeitung_der_Forstlichen_Klimagliederung_Sachsens
- (12) ШЛУТОВ, А., ГЕМБАЛЛА, Р. (2008): ЛІСОВІ ТОВАРИСТВА САКСОНІЇ.
https://www.researchgate.net/publication/313153892_Sachsens_Leitwaldgesellschaften_-_Anpassung_in_Bezug_auf_den_prognostizierten_Klimawandel

(13) Федеральне агентство з питань продовольства та сільського господарства (BLE): Формаляр для імпорту лісових репродуктивних матеріалів до Федеративної Республіки Німеччина.

https://www.ble.de/DE/Themen/Wald-Holz/Forstliches-Vermehrungsgut/forstliches-vermehrungsgut_node.html#doc15868832bodyText4

(14) Федеральне відомство з питань продовольства та сільського господарства (2021): Пам'ятка щодо імпорту лісового репродуктивного матеріалу з третіх країн до Федеративної Республіки Німеччина.

https://www.ble.de/SharedDocs/Downloads/DE/Landwirtschaft/Saat-und-Planzgut/ForstMerkblattEinfuhr.pdf?__blob=publicationFile&v=2

Додаток 1

ПРОЄКТ

вноситься народним депутатом України

О. Бондаренком

та іншими народними депутатами

ЗАКОН УКРАЇНИ

про лісові репродуктивні ресурси

з урахуванням законодавства, адміністративних та оперативних регулювань ФРН (Закон про Лісовий репродуктивний матеріал FoVG) та ЄС, також Федеральної землі Саксонія

Основний текст

Цей Закон встановлює основні засади ведення лісового господарства у сфері лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва, розсадництва, виробництва, обігу та використання лісового репродуктивного матеріалу, а також порядок здійснення державного управління та регулювання у цій сфері.

Коментарі

1. У порівнянні з українським законопроектом, **сфера застосування FoVG** використовує терміни "високоякісні" та "ідентифіковані", щоб поставити чіткий акцент на збереженні та покращенні **генетичного різноманіття**, а також на **можливостях лісового господарства**. *Враховуючи амбітний план України з лісорозведення, я вважаю, що це є суттєвими пріоритетами.*
2. Порівняно з українським законодавством, законодавство ФРН та федеральних земель визначає лише *рамки для його адміністративної, оперативної реалізації*. Особливо це стосується *адміністративної імплементації* підпорядкованими органами, а також *практичного застосування* на рівні виробників насіння, розсадників та лісових

господарств (див. коментарі до наступних розділів, статей та додатку).

Розділ I: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

(1) Визначення термінів

Коментарі

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

Автохтонний деревостан (1) – деревостан, який безперервно поновлюється природним шляхом протягом багатьох поколінь чи відновлювався штучно із репродуктивного матеріалу, зібраного в тому самому деревостані, або у автохтонних деревостанах визначеної популяції розташованих у безпосередній близькості;

батьки родини (родин) (2) – вихідні дерева, які використовуються для отримання потомства за допомогою контрольованого або вільного запилення одного визначеного вихідного дерева, яке використовується як материнська особина, пилком іншого батьківського дерева (отримуються повні сібси) або кількох визначених чи невизначених вихідних дерев (напів-сібси);

вегетативний матеріал (3) - стеблові живці, листові живці та кореневі живці, експланти або зародки для мікроклонального розмноження, бруньки, відсадки, корені, пагони, кілки та будь-які частини рослини, призначені для садіння та виробництва садивного матеріалу;

виробник лісового репродуктивного матеріалу (4) – будь-яка юридична або фізична особа-підприємець, яка здійснює діяльність з виробництва лісового репродуктивного матеріалу;

виробництво лісового репродуктивного матеріалу - всі етапи утворення насінневого матеріалу та вирощування садивного матеріалу з насіння або вегетативного матеріалу;

державний резервний лісонасінневий фонд (5) – поновлювані запаси насіння видів лісових дерев і кущів, сертифікованого як лісовий репродуктивний матеріал та які зберігаються в обсягах його однорічних виробничих потреб;

державний лісовий генний банк (6) – спеціалізовані об'єкти зберігання зразків генетичного різноманіття (у тому числі цінного генофонду) видів лісових дерев і кущів, які використовуються з метою ведення лісового господарства;

Стосовно Закону України було б корисно застосувати системність Директиви Ради 1999/105/ЄС від 22 грудня 1999 року:

- (a) **Лісовий репродуктивний матеріал в цілому**
- (b) **Репродуктивний матеріал є будь-яким з :**
 - (i) Насінневих одиниць (27)
 - (ii) Частин рослин
 - (iii) Посадкового матеріалу
- (c) **Під основним матеріалом мається на увазі будь-який з наступних (14)**
 - (i) джерело насіння (15)
 - (ii) Лісовий вихідний матеріал "**деревостан**" (16) - відмежована сукупність дерев, однорідних за складом (Рекомендація для категорії "відібрані": Приймаються **змішані** деревостани, в яких основні види дерев для виробництва насіння переважають у загальному складі деревних порід і досягають локальної концентрації, достатньо високої для передачі повного генофонду нащадкам
 - (iii) Насінневий центр (18)
 - (iv) Батьки родини (18)
 - (v) Клон (3, 19)
 - (vi) Суміш клонів (19)
- (d) **Автохтонні і корінні....**
 - (i) автохтонний деревостан або джерело насіння (1)
 - (ii) є автохтонним деревостаном або насінневим джерелом, або деревостаном чи насінневим джерелом, штучно вирощеним з насіння, походження якого знаходиться в тому ж регіоні поширення. (Я не знайшов цього терміну/визначення в українському законодавстві. Тим не

<p>етикетка – ярлик, призначений для маркування партії лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>класи якості насіння (7) – умовні групи насіння, встановлені державним стандартом на основі показників його посівних якостей;</p> <p>лісова репродукція (8) - складова лісового господарства спрямована на отримання обіг та використання лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>лісове насіння (9) – насінневий матеріал видів та гібридів лісових дерев і кущів, які є важливими для потреб лісового господарства в Україні;</p> <p>лісове насінництво (10) – складова лісового господарства, спрямована на отримання у промислових обсягах насінневого матеріалу видів дерев і кущів, важливих для потреб лісового господарства;</p> <p>лісове розсадництво (11) – складова лісового господарства, спрямована на вирощування садивного матеріалу видів дерев і кущів, важливих для потреб лісового господарства;</p> <p>лісові репродуктивні ресурси (13) – складова лісових ресурсів, що включає лісову репродукцію видів та гібридів лісових дерев і кущів, важливих для потреб лісового господарства (Додаток), об'єкти і суб'єкти лісового насінництва та розсадництва, лісовий базовий матеріал, лісовий репродуктивний матеріал;</p> <p>лісовий базовий матеріал (14) – об'єкти, з яких заготовляють лісовий репродуктивний матеріал, і до яких належать насінні дерева, деревостан, батьки родин, лісонасіннева ділянка, лісонасіннева плантація, клон, суміш клонів;</p> <p>лісовий базовий матеріал «насінні дерева» (джерело насіння) (15) - дерева у межах певної території, з яких збирається насіння;</p> <p>лісовий базовий матеріал «деревостан» (16) - відмежована сукупність дерев, однорідна за складом;</p> <p>лісовий базовий матеріал «лісонасіннева ділянка» (17) - селекційно відібраний або штучно створений та сформований деревостан для отримання підвищених обсягів урожаїв насіння;</p> <p>лісовий базовий матеріал «лісонасіннева плантація» (18) - штучно створене насадження з відібраних клонів або родин, яке використовується для отримання максимальних обсягів урожаїв насіння з підвищеними спадковими якостями;</p>	<p>менш, він може бути важливим для розвитку лісового господарства).</p> <p>(e) Місце походження (34)</p> <p>(f) Походження (35)</p> <p>(g) Регіон походження (35)</p> <p>(h) Виробництво (10)</p> <p>(i) Виробник (4)</p> <p>(j) Маркетинг (27)</p> <p>(k) Постачальник (27)</p> <p>(l) Офіційний орган (наприкл. статті. 7, 8, 9):</p> <p>(i) орган, створений державою-членом під наглядом національного уряду (наприкл. Хх)</p> <p>(ii) будь-який створений державний орган</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ або на національному рівні, або ▪ на регіональному рівні, під наглядом національних органів влади <p>(m) Лісовий репродуктивний матеріал (20) поділяється на такі категорії (21, 22, 23, 24)</p> <p>Терміни / визначення, не згадані в коментарях, також не згадувалися в статті "Терміни та визначення" у федеральному законі ФРН або в "Директиві 199 ...".</p> <p>Тим не менш, корисно інтегрувати ці терміни в Закон України.</p>
--	---

лісовий базовий матеріал «клон, суміш клонів» (19) - група індивідів (раметів), отриманих з однієї окремої рослини (ортету) шляхом вегетативного розмноження, зокрема, за допомогою живців, мікророзмноження, прищеплень, відсадків або паростків та /або їх суміш у визначених пропорціях.

лісовий репродуктивний матеріал - насінневий, вегетативний чи садивний матеріал (20);

лісовий репродуктивний матеріал категорії **«ідентифікований» (нормальний) (21)** – репродуктивний матеріал з визначеного джерела та походження, отриманий із лісового базового матеріалу, який може бути джерелом насіння або деревостаном;

лісовий репродуктивний матеріал категорії **«добірний» (відібраний) (22)** – репродуктивний матеріал, отриманий із лісового базового матеріалу, який є деревостаном, розташованим в межах визначеного регіону походження і відібраним за фенотипними ознаками на популяційному рівні;

лісовий репродуктивний матеріал категорії **«кваліфікований» (поліпшений) (23)** – репродуктивний матеріал, отриманий із лісового базового матеріалу у формі лісонасінневих плантацій, батьків родин, клонів або сумішей клонів, компоненти яких було відібрано за фенотипними ознаками на індивідуальному рівні, тестування якого не провадилося або не завершено;

лісовий репродуктивний матеріал категорії **«випробуваний» (протестований) (24)** – репродуктивний матеріал, отриманий із лісового базового матеріалу у формі деревостанів, насінних дерев (джерел насіння), лісонасінневих плантацій, батьків родин, клонів або сумішей клонів, перевірених за спадковістю;

лісовий насінницько-розсадницький комплекс (25) – організаційна структура, створена для забезпечення лісокультурного виробництва лісовим репродуктивним матеріалом;

насінневий матеріал (насінна одиниця) (26) - насіннева сировина (шишки, супліддя, плоди) та насіння, призначені для посіву та виробництва садивного матеріалу;

обіг лісового репродуктивного матеріалу (27) – будь-яке переміщення (транспортування), зберігання та/або інші дії, пов'язані з реалізацією або використанням лісового репродуктивного матеріалу;

основний сертифікат на лісовий репродуктивний матеріал (28) – документ, що засвідчує відповідність його походження, посівних якостей насіння, стандартних властивостей вегетативного матеріалу чи отриманого з них садивного матеріалу і належність до відповідної категорії репродуктивного матеріалу;

партія лісового насіння (29) – певна маса однорідного насіння, призначеного для сівби та засвідчена відповідними документами установленого зразка згідно з державними стандартами;

партія лісового репродуктивного матеріалу (30) – певний обсяг насінневого, вегетативного чи садивного матеріалу в межах дії одного основного сертифікату з якого можуть виокремлюватися складові одиниці (виділені частини партії);

паспорт на партію лісового насіння (лісового садивного матеріалу) (31) – супровідний документ установленого законодавством зразка;

постійна лісонасіннева база (32) – система природних та штучно створених об'єктів, призначених для забезпечення потреб лісового господарства у насінні цінних генетико-селекційних властивостей, яка включає лісові генетичні резервати, постійні лісонасінневі ділянки, плюсові насадження, плюсові дерева, архіви клонів та лісонасінневі плантації;

регіон походження (лісонасінневий район, підрайон) (33) – територія або сукупність територій, що мають однорідні (подібні) екологічні умови, в яких ростуть деревостани чи насінневі дерева певного виду, що мають подібні фенотипні чи генотипні ознаки;

регіоналізація лісового репродуктивного матеріалу (лісонасінневе районування) (34) – поділ території держави на регіони походження на основі ідентифікації лісового базового матеріалу;

садивний матеріал (35) - сіянці та саджанці, вирощені з насінневого або вегетативного матеріалу чи з природного поновлення;

сертифікат на лісове насіння (36) – документ, що засвідчує походження лісового насіння та відповідність його посівних якостей нормативним показникам відповідного державного стандарту;

сертифікат на лісове насіння (37) Міжнародної асоціації з контролю за якістю насіння (далі – сертифікат ISTA) – сертифікат, виданий згідно з правилами та у порядку, встановленими

<p>Міжнародною асоціацією з контролю за якістю насіння;</p> <p>утримувачі лісового базового матеріалу (38) – власники лісів, постійні лісокористувачі, інші власники та особи, які розпоряджаються об'єктами, визнаними лісовим базовим матеріалом;</p> <p>Інші терміни вживаються у значенні, поданому у Лісовому кодексі України, Законі України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» та інших нормативно-правових актах.</p>	
<p><i>Стаття 2. Сфера дії Закону</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані з виробництвом, обігом та використанням лісового репродуктивного матеріалу і здійсненням державного управління та регулювання у сфер лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції.</p> <p>Дія цього Закону не поширюється на відносини, пов'язані з виробництвом, зберіганням, транспортуванням та/або використанням лісового репродуктивного матеріалу для задоволення потреб, не пов'язаних з веденням лісового господарства, а також на обіг репродуктивного матеріалу генетично модифікованих організмів (рослин), що регулюється спеціальним законодавством.</p>	<p>Систематично сфера дії права відповідає <i>статті 1</i>.</p>
<p><i>Стаття 3. Об'єкти лісового насінництва та розсадництва</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>До об'єктів лісового насінництва та розсадництва належать:</p> <p>види та гібриди важливих для лісового господарства лісових дерев і кущів (39), вказані у Додатку;</p> <p>об'єкти постійної лісонасінневої бази, інші селекційно-дослідні об'єкти лісових дерев і кущів;</p> <p>сорти лісових рослин (лісових дерев і кущів);</p> <p>лісовий базовий матеріал;</p> <p>лісовий репродуктивний матеріал;</p> <p>лісові розсадники, насінницько-розсадницькі комплекси, інші місця вирощування та дослідження садивного матеріалу.</p>	<p>Види кущів (39): У порівнянні з Законом ФРН, дуже корисно інтегрувати ці види в Закон України "Про лісові репродуктивні ресурси".</p>
<p><i>Стаття 4. Суб'єкти лісового насінництва та розсадництва</i></p>	<p>Коментарі</p>

<p>До суб'єктів лісового насінництва та розсадництва (40) належать фізичні особи -підприємці та юридичні особи, які здійснюють діяльність хоча б одного з питань виробництва, обігу, використання, випробовування, дослідження, моніторингу лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу.</p>	<p>(40) Систематично інтегрувати в статтю 2 "Терміни та визначення"</p>
<p><i>Стаття 5. Законодавство України у сфері лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Відносини у сфері лісового насінництва та розсадництва регулюються Конституцією України, Лісовим кодексом України, законами України, «Про охорону прав на сорти рослин», «Про карантин рослин», «Про насіння і садивний матеріал», цим Законом, іншими актами законодавства. (41)</p>	<p>(41) Систематично інтегрувати цю статтю в " Основні засади " або в статтю 1.</p>
<p>Розділ II</p> <p>ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЛІСОВИХ РЕПРОДУКТИВНИХ РЕСУРСІВ</p>	
<p><i>Стаття 6. Органи виконавчої влади, що здійснюють державне управління та регулювання у сфері лісових відносин у сфері лісових репродуктивних ресурсів</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Державне управління та регулювання у сфері лісових відносин у сфері лісових репродуктивних ресурсів здійснюють Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства, у сфері лісових репродуктивних ресурсів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, у сфері лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції.</p>	
<p><i>Стаття 7. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері лісових відносин, у сфері лісових репродуктивних ресурсів</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері лісових репродуктивних ресурсів належать:</p> <p>визначення пріоритетних напрямів розвитку;</p> <p>забезпечення реалізації державної політики;</p>	

<p>координація діяльності органів виконавчої влади;</p> <p>організація здійснення державного контролю;</p> <p>прийняття нормативно-правових актів;</p> <p>організація розроблення державних, міждержавних і регіональних програм та інших нормативно-правових актів;</p> <p>державна підтримка розвитку лісового насінництва та розсадництва та регулювання використання лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>організація міжнародного співробітництва у цій сфері;</p> <p>здійснення інших повноважень у сфері лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу, визначених цим Законом.</p>	
<p><i>Стаття 8. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства у сфері лісових репродуктивних ресурсів</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісових репродуктивних ресурсів належать:</p> <p>формування державної політики у сфері лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції;</p> <p>визначення пріоритетних напрямів та стратегії розвитку;</p> <p>здійснення державного управління та регулювання;</p> <p>забезпечення нормативно-правового регулювання;</p> <p>участь у міжнародному співробітництві у сфері лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції;</p> <p>здійснення інших повноважень, визначених цим Законом.</p>	
<p><i>Стаття 9. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, у сфері лісових репродуктивних ресурсів</i></p>	<p>Коментарі</p>

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства у сфері лісових репродуктивних ресурсів належить:

внесення **пропозицій щодо формування державної політики** у сфері лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції;

реалізація державної політики у сфері лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції;

здійснення державного управління у сфері лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу;

забезпечення функціонування системи лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції;

розроблення та організація виконання галузевих програм розвитку лісового насінництва та розсадництва і лісової селекції;

уповноваження на діяльність щодо визнання, встановлення відповідності та атестації у сфері лісових репродуктивних ресурсів з питань лісового насінництва та розсадництва і лісового базового та репродуктивного матеріалу;

забезпечення встановлення відповідності походження лісового репродуктивного матеріалу, визначення посівних якостей насіння і стандартних властивостей садивного матеріалу;

організація атестації фахівців з питань відповідності та оцінки лісового репродуктивного матеріалу ;

координація роботи територіальних органів, підприємств, установ і організацій, що належать до сфери його управління, з питань лісового насінництва та розсадництва і лісових репродуктивних ресурсів;

координація наукових досліджень у цій сфері;

участь у міжнародному співробітництві з питань лісових репродуктивних ресурсів, лісового насінництва та розсадництва;

здійснення інших повноважень, визначених цим Законом.

Систематичний ієрархічний порядок від кабінету міністрів до органів виконавчої влади (ст. 7 - ст. 9)

СИСТЕМА ЛІСОВОГО НАСІННИЦТВА ТА РОЗСАДНИЦТВА І ЛІСОВОЇ РЕПРОДУКЦІЇ	
<i>Стаття 10. Система лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції</i>	Коментарі
<p>Система лісового насінництва та розсадництва – це комплекс організаційних, нормативних, наукових і технологічних заходів, спрямованих на забезпечення виробництва, обігу та використання лісового насіння та садивного матеріалу.</p> <p>Реалізація цих заходів забезпечується через:</p> <p>уповноважений орган з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів;</p> <p>комісію з лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>атестаційні комісії територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства;</p> <p>державний резервний лісонасінневий фонд;</p> <p>державний лісовий генний банк.</p> <p>Функціонування системи лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції включає:</p> <p>наукове забезпечення і науковий супровід питань розвитку лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції;</p> <p>моніторинг лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу (42);</p> <p>контроль за дотриманням системи лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції .</p> <p>Організація системи лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства і здійснюється через його територіальні органи та уповноважений орган з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів.</p> <p>Положення про систему лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції затверджується Кабінетом Міністрів України.</p>	(42) ...включаючи моніторинг та збереження генетичних ресурсів?
<i>Стаття 11. Уповноважений орган з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів (45a, b)</i>	Коментарі
Уповноважений орган з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів (далі –	(43) Порівняйте (42): здійснення моніторингу та збереження генетичних ресурсів лісів?

<p>Уповноважений орган) – державна установа, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства та акредитована національним органом України з акредитації, порядок здійснення повноважень якого затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>До повноважень Уповноваженого органу належить (43):</p> <p>оцінка відповідності лісового базового матеріалу та лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>ведення реєстрів лісового базового матеріалу, сертифікатів на лісовий репродуктивний матеріал, реєстрів виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>проведення моніторингу лісового насінництва та розсадництва з питань лісового базового матеріалу, лісового репродуктивного матеріалу, виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>перевірка посівних якостей насіння та стандартних властивостей садивного матеріалу видів лісових дерев і кущів;</p> <p>видання сертифікатів на лісове насіння, сіянці та саджанці лісових дерев і кущів, лісовий репродуктивний матеріал;</p> <p>удосконалення методик оцінювання та атестації лісового базового та лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>До складу Уповноваженого органу входять зональні лісонасінніві лабораторії (44), за якими закріплюються території обслуговування з врахуванням лісорослинного та лісонасінневого районувань і лісгосподарської доцільності. Закріплення таких територій затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p>	<p>(44) включаючи зональні генні банки?</p> <p>(45a) аналогічно §18 (ст. 1 - 7 FoVG від 22 травня 2002 року), але ці статті є більш конкретними щодо виконавчих вимірювань!</p> <p>(45b) аналогічним чином ви знайдете організацію та структуру повноважень уповноваженого органу з оцінки відповідності... у федеральній землі Баварія</p>
<p><i>Стаття 12. Комісія з лісового репродуктивного матеріалу (46)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Комісія з лісового репродуктивного матеріалу (далі – Комісія) є консультативно-дорадчою радою центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства. Персональний склад Комісії та Положення про</p>	<p>(46) аналог «gGA» (Комісія з репродуктивного матеріалу), але членами цієї комісії можуть бути також представники виробників і постачальників; на комісію не покладено виконавчих повноважень;</p>

<p>Комісію затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>До складу комісії входить п'ять постійних членів:</p> <p>представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового господарства;</p> <p>представник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства;</p> <p>представник уповноваженого органу з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів;</p> <p>два представники науково-дослідних установ лісівничого профілю, фахівці з питань лісової селекції та лісового насінництва.</p> <p>Члени комісії не можуть брати участь у комерційних видах діяльності, пов'язаних з виробництвом, обігом та використанням лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>На Комісію покладаються такі повноваження: консультативне забезпечення діяльності територіальних атестаційних комісій з питань атестації лісового базового матеріалу та виробників лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>оцінка результатів атестації лісового базового матеріалу, призначеного для отримання лісового репродуктивного матеріалу категорій “кваліфікований” та “випробуваний”;</p> <p>аналіз науково-обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення методів атестації, вивчення та випробування лісового базового матеріалу;</p> <p>участь у підготовці проектів нормативно-правових актів у сфері лісового насінництва та розсадництва;</p> <p>виконання інших завдань, відповідно до Положення про Комісію.</p>	<p>Комісія розробляє рекомендації для виконавчого органу у сфері відтворення лісового репродуктивного матеріалу.</p>
<p><i>Стаття 13. Територіальні атестаційні комісії (47)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Територіальна атестаційна комісія створюється територіальним органом центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Територіальні атестаційні комісії проводять атестацію базового лісового матеріалу та виробників лісового репродуктивного матеріалу.</p>	<p>(47) Я так розумію, територіальна атестаційна комісія - аналог статті 12 на територіальному рівні (?).</p> <p>(48) Не зайвим було б подумати про необхідність затвердження центральним органом виконавчої</p>

<p>Забезпечення діяльності комісій покладається на територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Положення про територіальну атестаційну комісію затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p>	<p>влади положення про територіальну атестаційну комісію.</p> <p>Теза: Територіальний орган виконавчої влади затверджується центральним органом виконавчої влади, в тому числі і положення про територіальну атестаційну комісію, оскільки ці положення підписуються територіальним органом виконавчої влади. Атестаційна комісія не наділена виконавчою владою.</p>
<p><i>Стаття 14. Наукове забезпечення лісового насінництва та розсадництва (49)</i></p>	
<p>Наукове забезпечення лісового насінництва та розсадництва реалізується шляхом надання органам влади і суб'єктам лісового насінництва і розсадництва рекомендацій, консультативної допомоги та наукових розробок щодо добору, формування, догляду за об'єктами постійної лісонасінневої бази, створення лісових розсадників і насінницько-розсадницьких комплексів, удосконалених технологій та обладнання, уточнення оцінки відповідності та методик затвердження і визнання лісового базового та лісового репродуктивного матеріалу, вдосконалення регіоналізації лісового репродуктивного матеріалу тощо.</p> <p>Науково-дослідні розробки у сфері лісового насінництва та розсадництва розглядаються науково-технічною радою при центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, рекомендуються до впровадження, удосконалення чинних і розроблення нових нормативно-правових актів.</p> <p>Науковий супровід лісового насінництва та розсадництва здійснюється шляхом участі науковців у територіальних атестаційних комісіях та розробки ними наукових обґрунтувань з питань удосконалення лісового насінництва та розсадництва, збереження і відтворення об'єктів цінного генофонду та генетичного різноманіття лісотвірних видів дерев і кущів. (50).</p>	<p>(49) Наукове забезпечення лісового насінництва ... не регулюється ні FoVG, ні Законом федеральної землі Саксонія. У Лісовому законі федеральної землі Саксонія прикладні лісові дослідження та моніторинг регулюються лише на вербальному рівні. Таким чином, Закон України є важливим кроком вперед у сфері лісового садивного матеріалу, насінництва та розсадництва, збереження та моніторингу генетичних ресурсів.</p> <p>Системне, довгострокове, безперервне та програмне наукове забезпечення галузі лісового садивного матеріалу є одним з найважливіших чинників успішного розвитку лісового господарства.</p> <p>Ефективність цього інституту/наукового супроводу та його вплив залежить від тісної співпраці з органами виконавчої влади, комісією з питань репродуктивного матеріалу та виробниками А також.</p> <p>Буде корисно розробити довгострокову, середньострокову та оперативну програму.</p> <p>(50) Також запровадити моніторинг та обговорення генетичних ресурсів та генного банку.</p>
<p><i>Стаття 15. Державний резервний лісонасінневий фонд (51)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Державний резервний лісонасінневий фонд створюється в обсягах, затверджених центральним</p>	<p>(51) З огляду на зазначені впливи на програму відтворення лісів та лісорозведення Державний</p>

<p>органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства та призначений для забезпечення реалізації державних програм лісовідтворення на випадок неврожаю, додаткових потреб для лісовідтворення при знищенні або пошкодженні значних площ лісових насаджень внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, у тому числі стихійних лих, пожеж, ураження хворобами або пошкодження шкідниками, для збільшення обсягів лісорозведення та за інших форс-мажорних обставин.</p> <p>Державний резервний лісонасінневий фонд включає поновлювані запаси насіння, сертифікованого як лісовий репродуктивний матеріал, які зберігаються у пристосованих приміщеннях виробників і постачальників, а також акумулюються у спеціалізованих сховищах, розміщених за зональним принципом (переважно при насінницько-розсадницьких комплексах) в обсягах не менше п'яти відсотків річної потреби в лісовому насінні.</p> <p>Насіння з Державного резервного лісонасінневого фонду може використовуватися для лісової селекції, сортовипробування та реалізації за міжнародними договорами України в обсягах не більше десяти відсотків від обсягу зберігання.</p> <p>Закупівля насіння до Державного резервного лісонасінневого фонду здійснюється в порядку, що визначає засади закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти та на комерційних чи грантових умовах.</p> <p>Положення про Державний резервний лісонасінневий фонд, порядок його формування та використання затверджується Кабінетом Міністрів України.</p>	<p>резервний лісовий фонд також є важливим стратегічним інструментом!</p> <p>У Центральній Європі нинішній значний і, ймовірно, довготривалий дефіцит насіння та саджанців після надзвичайних ситуацій природного характеру вказує на важливість Державного резервного лісового фонду України.</p>
<p><i>Стаття 16. Державний лісовий генний банк (16)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Державний лісовий генний банк створюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства для збереження генетичних ресурсів видів лісових дерев і кущів.</p> <p>Державний лісовий генний банк складається з колекцій репродуктивного матеріалу з забезпеченням тривалого зберігання (у спеціальних сховищах, архівах клонів, колекційних ділянках).</p>	<p>(52) Доцільно створити одну національну лісову науково-дослідну та моніторингову організацію в галузі генетичних ресурсів, лісового садивного матеріалу для надання рекомендацій, консультативної допомоги та наукових розробок з питань ... (див. ст. 14,). Підструктура (територіальні органи), наприклад, щодо насінневих зон, могла б бути більш ефективною.</p>

<p>Державний лісовий генний банк використовується з метою зберігання та збереження зразків генетичного різноманіття і цінного генофонду видів лісових дерев і кущів.</p> <p>Забезпечення функціонування Державного лісового генного банку покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Положення про Державний лісовий генний банк та порядок його формування і використання затверджується Кабінетом Міністрів України. (53).</p>	<p>(53) Чому б не центральним органом виконавчої влади?</p>
<p><i>Стаття 17. Моніторинг лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу (54)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Моніторинг лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу включає відстеження якісних і кількісних показників, які характеризують виробництво, обіг та використання лісового репродуктивного матеріалу, систематичний збір інформації про об'єкти постійної лісонасінневої бази, лісового базового матеріалу, оцінку їхнього стану та аналіз використання.</p> <p>Моніторинг лісового насінництва та розсадництва покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, який здійснює ці функції через Уповноважений орган. (55).</p> <p>Моніторинг провадиться відповідно до методики, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері лісового господарства.</p>	<p>(54) Порівняйте з (52),</p> <p>(55) Порівняйте з (53), (44), (45a, b)</p>
<p><i>Стаття 18. Контроль дотримання системи лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Контроль дотримання системи лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції здійснюють посадові особи центрального органу виконавчої влади (56), що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, його територіальних органів та Уповноваженого органу в порядку, встановленому цим Законом</p> <p>На посадових осіб, які здійснюють контроль у сфері лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції, поширюється дія Закону України «Про державну службу».</p>	<p>(56) Порівняйте з (44), (45a, b), (52), (53).</p> <p>Рекомендація: Стосовно статей 14, 16, 17, 18 створити одну організацію з аналітично-науковим підґрунтям та відповідною інфраструктурою (тобто генний банк) під наглядом центрального органу виконавчої влади.</p>

<p>Порядок здійснення контролю дотримання системи лісового насінництва та розсадництва і лісової репродукції затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p>	
<p>Розділ IV ЛІСОВИЙ РЕПРОДУКТИВНИЙ МАТЕРІАЛ: ВИРОБНИЦТВО, СЕРТИФІКАЦІЯ ТА РЕЄСТРИ</p>	
<p><i>Стаття 19. Лісовий репродуктивний матеріал</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Лісовий репродуктивний матеріал (57) - насінневий та вегетативний матеріал отриманий з лісового базового матеріалу та призначений для посіву, виробництва садивного матеріалу чи садіння визначених видів дерев і кущів (додаток 1) з метою ведення лісового господарства.</p> <p>Виробництво та використання лісового репродуктивного матеріалу визначають за такими категоріями: ідентифікований (нормальний), добірний (відібраний), кваліфікований (поліпшений), випробуваний (протестований). Мінімальні вимоги до лісового базового матеріалу, для отримання цих категорій затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Виробництво усіх категорій лісового репродуктивного матеріалу, включаючи сорти лісових рослин, забезпечується перевіркою посівних якостей, дотриманням стандартних властивостей, сертифікацією та державною реєстрацією. (58).</p>	<p>(57) порівняти "Терміни та визначення" (13)</p> <p>Чи вимагає подальша систематична перспектива повторення цього?</p> <p>(58) Порівняйте коментарі до ст. 18</p>
<p><i>Стаття 20. Право на виробництво та реалізацію лісового репродуктивного матеріалу (59)</i></p> <p>Зареєстровані виробники лісового репродуктивного матеріалу мають право на виробництво, розмноження, заготівлю та використання лісового репродуктивного матеріалу, отриманого з використанням зареєстрованих сортів рослин, за умови дотримання прав інтелектуальної власності на відповідні сорти.</p> <p>Фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які не включені до реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу, мають право здійснювати виробництво та реалізацію лісового насіння і садивного матеріалу лише за умови наявності сертифікатів на насіння, сіянці та саджанці</p>	<p>Коментарі</p> <p>(59) аналогічно з §§ 7, 11,17 FoVG</p> <p>(60) Це має вирішальне значення через більш-менш значну можливість виробляти та постачати ліс поза ефективними механізмами контролю. У законодавстві ФРН та її федеративних держав реєстрація є базою для виробництва та постачання лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>(61) ідентичні з FoVG та законодавством федеративних земель</p>

<p>видів лісових дерев і кущів, виданих згідно з чинними державними стандартами. (60).</p> <p>Суб'єктам ведення лісового господарства, які використовують лісовий репродуктивний матеріал категорії "ідентифікований" винятково для власних лісгосподарських потреб, надається право на виробництво такого матеріалу. (61)</p>	
<p><i>Стаття 21. Права та обов'язки виробників лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	
<p>Виробники лісового репродуктивного матеріалу мають право:</p> <p>заготовляти, розмножувати та використовувати лісовий репродуктивний матеріал;</p> <p>створювати та відбирати об'єкти лісового базового матеріалу;</p> <p>подавати лісовий базовий матеріал на атестацію до територіальної атестаційної комісії;</p> <p>подавати заяви щодо обстежень лісового базового матеріалу та отриманого з нього лісового репродуктивного матеріалу до зональної лісонасінневої лабораторії органу з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів;</p> <p>брати участь у роботі територіальної атестаційної комісії при розгляді свого звернення (заяви).</p> <p>брати участь у виконанні державних цільових програм щодо виробництва лісового насіння і садивного матеріалу;</p> <p>здійснювати придбання лісового репродуктивного матеріалу в інших виробників лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>брати участь у формуванні державного резервного лісонасінневого фонду та отримувати від нього насінневий матеріал відповідно до повноважень Фонду. Виробники лісового репродуктивного матеріалу зобов'язані:</p> <p>(62) забезпечувати дотримання встановлених вимог до репродуктивного матеріалу, стандартів на лісове насіння і садивний матеріал, інших технологічних і методичних вимог у сфері лісового насінництва та розсадництва;</p> <p>гарантувати відповідність лісового репродуктивного матеріалу показникам, які зазначені у сертифікатах на лісовий репродуктивний матеріал;</p>	<p>(62) категорії класифікації (?), рекомендації відповідно до Закону ФРН і федеральних земель також:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Насінневий матеріал за винятком з деревостанів категорії "добірний" ➤ Насіння з розсадників, крім категорії "кваліфіковане" ➤ Селекційні зразки, розсадники насінневі, батьки сімейств, клони та суміші клонів, за винятком категорії "випробувані" ➤ Насіння з деревостанів категорії «ідентифіковані», а також сходи з насіння цієї категорії тільки для використання у власному суб'єкті господарювання ➤ На відміну від FoVG, ці правила повинні були застосовуватися до всіх деревних і чагарникових (?) порід, важливих для лісокористування. Варіант: По відношенню до чагарникових порід принаймні застосовувати категорію "ідентифіковані". <p>(63) зональні лісові насінневі лабораторії згадуються тут першими, рекомендація: коментарі до статті 18</p> <p>(64) Для "особливих видів" насіння законодавство ФРН та Федеративних земель отримує можливість збирати його на центральних ділянках власників вихідного матеріалу до першого етапу обігу.</p> <p>(65) Відповідно до законодавства ФРН, маркування здійснюється територіальним органом виконавчої влади. Без маркування як основи для ідентифікації не може розпочатися перший етап обігу (див. §§ 8, 9 FoVG).</p>

<p>вести окремий облік лісового репродуктивного матеріалу за категоріями та зберігати інформацію щодо його регіоналізації;</p> <p>направляти середні проби насіння, відібрані від сформованих партій лісового репродуктивного матеріалу, зональним лісонасінневим лабораторіям (63) Уповноваженого органу для перевіряння посівних якостей, проведення перевіркових аналізів та подавати заяви на отримання сертифікату на лісовий репродуктивний матеріал;</p> <p>дотримуватися встановленого порядку пакування, маркування, транспортування та зберігання лісового насіння і садивного матеріалу відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів та стандартів; (65)</p> <p>відшкодувати матеріальні збитки споживачу в разі реалізації йому лісового репродуктивного матеріалу, який не відповідає встановленим вимогам;</p> <p>здійснювати внутрішньогосподарський контроль за виробництвом і обігом лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>сприяти посадовим особам, які здійснюють державний контроль у сфері лісового насінництва та розсадництва, у виконанні їхніх повноважень при проведенні заходів державного контролю у сфері лісового насінництва та розсадництва.</p> <p>Виробники лісового репродуктивного матеріалу можуть мати інші права та обов'язки, визначені Законом.</p> <p>Виробники лісового репродуктивного матеріалу несуть відповідальність за достовірність поданих відомостей у заявах на атестацію чи сертифікацію і супровідних документах до них, а також дотримання порядку і вимог щодо виробництва і обігу лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>(64)</p>	
<p><i>Стаття 22. Вимоги до лісового базового матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Лісовий базовий матеріал, що використовується для виробництва лісового репродуктивного матеріалу має відповідати мінімальним атестаційним вимогам, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p>	<p>(66) Це дуже важливо, оскільки вказує лише на тимчасове та/або обмежувальне використання (Які цілі ведення лісового господарства?) цієї категорії лісового відтворювального матеріалу.</p> <p>(67) На підставі яких об'єктивних показників?</p>

Для атестації лісового базового матеріалу для категорії лісового репродуктивного матеріалу «ідентифікований» використовуються визначені за місцем розташування об'єкти, які можуть не відноситись до атестованих об'єктів постійної лісонасінневої бази (66), а для категорій «добірний», «кваліфікований», «випробуваний» - повинні відноситись до атестованих об'єктів постійної лісонасінневої бази та можуть відноситись до науково-дослідних і випробних селекційних об'єктів лісового насінництва.

Атестація лісового базового матеріалу провадиться територіальною атестаційною комісією територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового господарства, а лісового базового матеріалу, що використовується для отримання лісового репродуктивного матеріалу категорій "кваліфікований" і "випробуваний" – за погодженням з комісією з лісового репродуктивного матеріалу.

Рішення атестаційної комісії про атестацію лісового базового матеріалу або про невідповідність його атестаційним вимогам приймається простою більшістю голосів повного складу територіальної атестаційної комісії (67), та затверджується територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.

Рішення про реєстрацію атестованого лісового базового матеріалу у Державному реєстрі лісового базового матеріалу приймається Уповноваженим органом на підставі наказу територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства. Лісовий базовий матеріал атестується терміном на п'ять років. (68)

Інформація про лісовий базовий матеріал вноситься до Державного реєстру лісового базового матеріалу не пізніше п'яти робочих днів з дня прийняття рішення про реєстрацію атестованого лісового базового матеріалу у Державному реєстрі лісового базового матеріалу.

Положення про об'єкти лісового базового матеріалу та порядок проведення атестації лісового базового матеріалу затверджуються центральним органом виконавчої влади (69), що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства у яких зазначається зміст інформації,

(68) 10-річний інтервал також може бути функціональним.

(69) Рекомендація: Перевірте, щоб отримати більше виконавчих повноважень та відповідальності перед територіальним органом виконавчої влади. Компетенція центрального органу виконавчої влади могла б бути більшою у сфері центральних нормативних актів, контролю за їх виконанням

що вноситься у реєстри та форма заяви і перелік доданих до заяви документів.	
<i>Стаття 23. Права та обов'язки утримувачів лісового базового матеріалу (70)</i>	Коментарі
<p>Утримувачі лісового базового матеріалу мають право:</p> <p>створювати та відбирати об'єкти лісового базового матеріалу;</p> <p>подавати лісовий базовий матеріал на атестацію до територіальної атестаційної комісії;</p> <p>подавати звернення (заяви) щодо обстежень лісового базового матеріалу та отриманого з нього лісового репродуктивного матеріалу до зональної лісонасінневої лабораторії уповноваженого органу з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів;</p> <p>формувати комісії з проведення одночасної (періодичної) інвентаризації об'єктів постійної лісонасінневої бази;</p> <p>брати участь у роботі територіальної атестаційної комісії в межах своєї компетенції.</p> <p>Утримувачі лісового базового матеріалу зобов'язані:</p> <p>вести паспорти на об'єкти постійної лісонасінневої бази, які визнані лісовим базовим матеріалом;</p> <p>здійснювати охорону об'єктів постійної лісонасінневої бази, догляд та підтримання їх у стані відповідно до нормативно-правових документів;</p> <p>сприяти організації та проведенню випробувань об'єктів лісового насінництва з метою визнання лісового базового матеріалу категорій лісового репродуктивного матеріалу.</p>	(70) У порівнянні із законодавством ФРН та Федеративних земель Закон України є значно більш детальним , у випадку з цією статтею щодо §4 FoVG
<i>Стаття 24. Сертифікація лісового репродуктивного матеріалу</i>	Коментарі
<p>Порядок проведення сертифікації, видачі та скасування основних сертифікатів на лісовий репродуктивний матеріал і форма сертифікату затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Основні сертифікати на партії лісового репродуктивного матеріалу видаються Уповноваженим органом (71). Основний сертифікат не є дозвільним документом а його видача є</p>	<p>(71) ... територіальним уповноваженим органом виконавчої влади (аналог FoVG - Закон ФРН)</p> <p>(72) аналогічно FoVG – Law FRG)</p> <p>(73) Цей аспект не регулюється Законом ФРН (FoVG), але є найбільш корисним для аналітично обґрунтованого прогресу в розвитку лісових репродуктивних ресурсів.</p>

<p>адміністративною послугою. Вартість послуг за здійснення сертифікації та видачі сертифікатів, визначення відповідності походження, посівних якостей та стандартних властивостей встановлюється Кабінетом Міністрів України.</p> <p>У межах дії основного сертифікату можуть дублюватися сертифікати на частину сертифікованої партії лісового репродуктивного матеріалу, виділену та упаковану для обігу та використання. (72)</p> <p>Основний сертифікат на лісовий репродуктивний матеріал може видаватись безоплатно науково-дослідним установам (організаціям), з метою наукових досліджень та випробувань з питань лісової селекції та генетики, сортовипробування, сортовивчення, мікроклонального розмноження, генетичного аналізування та ідентифікації геномів лісових дерев і кущів. (73)</p> <p>Сертифікати на лісовий репродуктивний матеріал містять інформацію про: (74)</p> <p>унікальний номер сертифікату у реєстрі сертифікатів та код відповідного базового лісового матеріалу у реєстрі базового лісового матеріалу;</p> <p>ботанічну назву виду (сорт);</p> <p>категорію лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>цільове призначення;</p> <p>тип лісового базового матеріалу;</p> <p>регіон походження — для лісового репродуктивного матеріалу категорій ідентифікований та добірний або для інших, якщо це необхідно;</p> <p>походження, яке може бути автохтонним або неавтохтонним, місцевим або немісцевим, чи невідомим;</p> <p>рік дозрівання, якщо це стосується насіння;</p> <p>вік та тип садивного матеріалу.</p>	<p>(74) За аналогією із Законом ФРН, може бути корисним запровадження сітки посилань та типологічної інформації про ділянку/лісовий масив.</p>
<p><i>Стаття 25. Визначення посівних якостей лісового насіння та стандартних властивостей лісового садивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Визначення посівних якостей лісового насіння та стандартних властивостей лісового садивного матеріалу (75) на підставі аналізу сукупності показників, що характеризують ступінь придатності насіння до висівання. Посівні якості лісового насіння характеризуються за класами якості.</p>	<p>(75) також не регулюється в законі ФРН або Законі про федеральні землі.</p> <p>(76) територіальний уповноважений орган (?), одна зональна лісова лабораторія для уповноважених органів цієї зони (?),</p>

<p>За результатами визначення посівних якостей зональною лісонасінневою лабораторією Уповноваженого органу (76) видається посвідчення про кондиційність або довідка про результати аналізу лісового насіння.</p> <p>Визначання стандартних властивостей лісового садивного матеріалу проводять у відповідності з вимогами державних стандартів (77) до отримання стандартного лісового садивного матеріалу.</p> <p>Визначення посівних якостей насіння або стандартних властивостей садивного матеріалу здійснює уповноважений орган з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів шляхом аналізування середніх проб, відібраних від партій насіння або садивного матеріалу зональними лісонасінневими лабораторіями. (78)</p> <p>При визначенні посівних якостей лісового насіння і стандартних властивостей лісового садивного матеріалу використовуються єдині методи та лабораторно-технічні засоби, єдина термінологія, які закріплені у нормативних документах у сфері лісового насінництва та розсадництва. Нормативні показники посівних якостей лісового насіння, стандартних властивостей лісового садивного матеріалу, фітозараженості, заселеності та пошкодженості шкідливими комахами встановлюються державними стандартами у сфері насінництва та розсадництва. (79).</p>	<p>територіальна, політико-адміністративна диференціація проти зонально-природної диференціації, компроміс може бути корисним.</p> <p>(77) Не врегульовано в Законі ФРН та законодавстві федеральних земель. Існуючі "станданти" є скоріше рекомендаціями, які можуть бути обов'язковими для виконання суб'єктами лісового господарства, що використовують садивний матеріал та/або здійснюють управління розсадницьким виробництвом.</p> <p>(78) порівняти з (76)</p> <p>(79) порівняти з коментарем до статті 14,</p> <p>Рекомендація: Створення або розвиток адміністративної, аналітично-наукової установи, структурованої від центральної до територіальної, підтримувало б ефективність всього процесу. Ця установа та її організаційна структура підпорядковується центральному та територіальному органу / органам виконавчої влади.</p>
<p><i>Стаття 26. Проведення сертифікації лісового насіння та лісового садивного матеріалу (80)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Сертифікація лісового насіння та лісового садивного матеріалу включає:</p> <p>повідомлення органу оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів виробником про формування партії лісового насіння чи садивного матеріалу;</p> <p>відбирання середніх проб насіння для аналізу і направлення їх до зональної лісонасінневої лабораторії з відповідними супровідними документами (паспорт на лісове насіння і етикетка);</p> <p>визначення посівних якостей насіння або стандартних властивостей садивного матеріалу та встановлення їх походження;</p> <p>отримання виробником сертифіката, який засвідчує походження лісового насіння і садивного матеріалу та його посівні якості або стандартні властивості.</p>	<p>(80) відповідно до законодавства ЄС, ФРН та федеральних земель.</p>

<p>Кожна партія лісового насіння і лісового садивного матеріалу для реалізації повинна супроводжуватися сертифікатами.</p> <p>Порядок проведення сертифікації, видачі сертифікатів на лісове насіння та/або садивний матеріал та форма сертифікатів на лісове насіння та/або садивний матеріал затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику сфері лісового господарства.</p>	
<p><i>Стаття 27. Експертне визначення посівних якостей лісового насіння і стандартних властивостей садивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Експертне визначення посівних якостей насіння і стандартних властивостей садивного матеріалу може здійснюватися на вимогу суб'єктів лісового насінництва та розсадництва Уповноваженим органом (81) шляхом перевірки у відповідності до чинних державних стандартів. Порядок експертного визначення затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p>	<p>(81) порівняти з (79)</p>
<p><i>Стаття 28. Гарантії на лісовий репродуктивний матеріал (82)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Виробник (постачальник) лісового репродуктивного матеріалу гарантує відповідність походження, сортові властивості, посівні якості насіння і товарні властивості садивного матеріалу, які зазначаються у сертифікатах.</p> <p>На придбаний лісовий репродуктивний матеріал гарантії діють протягом терміну, визначеному в сертифікаті. Після закінчення терміну, визначеному в сертифікаті, лісовий репродуктивний матеріал може вводитися в обіг після повторної перевірки посівних якостей лісового насіння та стандартних властивостей садивного матеріалу і продовження дії сертифіката.</p> <p>У разі порушення гарантій виробник (постачальник) лісового репродуктивного матеріалу несе відповідальність згідно із Законом.</p>	<p>(82) Не регулюється законодавством ФРН або законодавством федеральних земель</p>
<p><i>Стаття 29. Реєстри з лісових репродуктивних ресурсів (83)</i></p>	<p>Коментарі</p>

<p>Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, через Уповноважений орган забезпечується ведення таких державних реєстрів:</p> <p>реєстру лісового базового матеріалу;</p> <p>реєстру сертифікатів на лісовий репродуктивний матеріал;</p> <p>реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>Уповноваженим органом забезпечується вільний і безоплатний доступ через мережу Інтернет до відомостей, що містяться у зазначених реєстрах.</p> <p>Відомості державних реєстрів, передбачених частиною першою цієї статті, отримані шляхом доступу до них через мережу Інтернет:</p> <p>мають статус офіційної інформації центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства;</p> <p>не потребують додаткового підтвердження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства;</p> <p>можуть використовуватися органами державної влади та органами місцевого самоврядування, фізичними особами, фізичними особами - підприємцями, юридичними особами.</p> <p>Положення про реєстр лісового базового матеріалу, Положення про реєстр виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу, Положення про реєстр сертифікатів на лісовий репродуктивний матеріал, а також порядок ведення цих реєстрів затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p>	<p>(83) Відповідно до законодавства ЄС, ФРН та федеральних земель на сучасному рівні цифровізації.</p>
<p><i>Стаття 30. Реєстрація виробників лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Право на виробництво лісового репродуктивного матеріалу надається на термін п'ять років виробникам, яких за результатами атестації включено до державного реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>Атестація виробників лісового репродуктивного матеріалу провадиться територіальною атестаційною комісією територіального органу (84) центрального органу виконавчої влади, що реалізує</p>	<p>(84) Територіальний орган може бути представницьким в комісії і брати участь у прийнятті рішення, тому окреме схвалення рішення може і не знадобитися.</p> <p>(85) Відповідно до Закону ФРН,</p>

державну політику у сфері лісового господарства за заявами суб'єктів лісового насінництва та розсадництва. Результати атестації затверджуються територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.

Порядок проведення атестації виробників лісового репродуктивного матеріалу затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства, порядок включає форму заяви, перелік документів, які додаються до заяви та атестаційні вимоги до виробників лісового репродуктивного матеріалу. Територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, має право перевіряти відомості, подані заявниками, та подавати запити на отримання додаткової інформації до органів державної влади та органів місцевого самоврядування **(85)**, а також мати доступ у встановленому порядку до відповідних державних реєстрів.

Інформація про атестованого виробника лісового репродуктивного матеріалу вноситься до державного реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу не пізніше п'яти робочих днів з дня прийняття рішення територіальною атестаційною комісією про атестацію цього виробника.

Рішення про виключення виробника лісового репродуктивного матеріалу з реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу приймається територіальним органом центрального органу виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, у разі:

неподання у встановлений строк суб'єктом насінництва та розсадництва до територіальної атестаційної комісії інформації про зміни, внесені до документів, які додаються до заяви на атестацію, перелік та форма яких визначені ;

повторно зафіксованого порушення вимог законодавства у сфері лісового насінництва та розсадництва, які стосуються зобов'язань, визначених пунктом 2 статті 21;

за рішенням суду;

подання суб'єктом насінництва та розсадництва заяви про виключення з державного реєстру

<p>виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>припинення юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичною особою – підприємцем;</p> <p>закінчення строку реєстрації виробника лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>На підставі реєстрації виробників лісового репродуктивного матеріалу Уповноваженим органом видається паспорт виробника лісового репродуктивного матеріалу строком на п'ять років, який підтверджується в електронному вигляді даними державного реєстру.</p>	
<p>Розділ V</p> <p>ОБІГ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОВОГО РЕПРОДУКТИВНОГО МАТЕРІАЛУ</p>	
<p><i>Стаття 31. Введення в обіг лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Лісовий репродуктивний матеріал вводиться в обіг, якщо він отриманий з лісового базового матеріалу та на нього видано сертифікат. (86).</p> <p>Лісовий репродуктивний матеріал, який вводиться в обіг, підлягає обов'язковому маркуванню і його пакують у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Якщо лісовий репродуктивний матеріал отриманий з використанням відповідно зареєстрованого сорту, постачальники зобов'язані постачати такий лісовий репродуктивний матеріал з дотриманням майнових прав інтелектуальної власності на сорти рослин. (87)</p> <p>Категорії лісового насіння, які можуть застосовуватися для отримання та розмноження сорту, регулюються відповідно до чинного законодавства та нормативних документів про сорти лісових рослин. (88)</p>	<p>(86) Закон ФРН: Можливе використання у власному суб'єкті господарювання.</p> <p>(87) Не врегульовано в законі ФРН</p> <p>(88) ФРН і Закон про федеральні землі не розрізняють "виробників і постачальників", в цілому використовується термінологія "компанії, суб'єкти, підприємства, що виробляють або постачають лісове насіння або рослини".</p>
<p><i>Стаття 32. Реєстрація постачальників лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Право на постачання лісового репродуктивного матеріалу надається постачальникам, яких включено до Державного реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>Реєстрація постачальників лісового репродуктивного матеріалу у Державному реєстрі</p>	<p>(89) Законодавство ФРН та федеральних земель регулює:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ кваліфікацію виробників і постачальників у сфері відтворення лісового матеріалу,

<p>виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу провадиться Уповноваженим органом за їх заявою.</p> <p>Порядок проведення реєстрації постачальників лісового репродуктивного матеріалу, який серед іншого, включає формузаяви та перелік доданих до заяви документів тощо, затверджується центральним органом виконавчої влади, що відповідає за формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Уповноважений орган має право перевіряти відомості, надані заявниками, та подавати запити на інформацію до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також мати доступ у встановленому порядку до належних державних реєстрів.</p> <p>Інформація про зареєстрованого постачальника лісового репродуктивного матеріалу вноситься до Державного реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу не пізніше п'яти робочих днів з дня прийняття уповноваженим органом з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів рішення про атестацію цього постачальника.</p> <p>Рішення про виключення постачальника лісового репродуктивного матеріалу з реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу приймається Уповноваженим органом, у разі:</p> <p>неподання у встановлений строк до уповноваженого органу з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів інформації про зміни, внесені до документів, які додаються до заяви на реєстрацію;</p> <p>систематичного порушення законодавства у сфері лісового насінництва та розсадництва;</p> <p>за рішенням суду;</p> <p>подання постачальником заяви про виключення з державного реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>припинення юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичною особою-підприємцем. (89)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ документацію запасів насіння та саджанців (види, асортимент, вхід, вихід, зміни на складі на підставі номера основного сертифіката), <p>1. наявність цієї документації не менше десяти років</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ виробники і постачальники («компанії, суб'єкти, підприємства, що виробляють або постачають лісове насіння або рослини», порівняти з 88) зобов'язані негайно повідомити уповноважений орган про насіння, не заплановане для використання в лісах або виробництва саджанців.
<p><i>Стаття 33. Права та обов'язки постачальників лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Постачальники лісового репродуктивного матеріалу мають право:</p>	<p>(90) також порівняти з (89)</p>

здійснювати придбання лісового репродуктивного матеріалу у виробників лісового репродуктивного матеріалу;

брати участь у виконанні державних цільових програм щодо виробництва лісового насіння і садивного матеріалу.

Постачальники лісового репродуктивного матеріалу зобов'язані:

забезпечувати дотримання встановлених вимог до репродуктивного матеріалу, стандартів на лісове насіння і садивний матеріал, інших технологічних і методичних вимог у сфері лісового насінництва та розсадництва;

гарантувати відповідність лісового репродуктивного матеріалу, показникам, які зазначені у сертифікатах на лісовий репродуктивний матеріал;

вести окремий облік **(90)** лісового репродуктивного матеріалу за категоріями та зберігати інформацію щодо його регіоналізації;

направляти середні проби насіння зональним лісонасінневим лабораторіям органу з оцінки відповідності лісових репродуктивних ресурсів для перевіряння посівних якостей, проведення перевіркового аналізу та заяви (повідомлення) на отримання сертифікату на лісовий репродуктивний матеріал та продовження його дії;

дотримуватися встановленого порядку пакування, маркування, транспортування та зберігання лісового насіння і садивного матеріалу відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів та стандартів;

відшкодувати матеріальні збитки споживачу в разі реалізації йому лісового репродуктивного матеріалу, який не відповідає встановленим вимогам;

сприяти посадовим особам, які здійснюють державний контроль у сфері лісового насінництва та розсадництва, у виконанні їхніх повноважень при проведенні заходів державного контролю у сфері лісового насінництва та розсадництва.

Постачальники лісового репродуктивного матеріалу можуть мати також інші права та обов'язки, визначені Законом.

Постачальники лісового репродуктивного матеріалу несуть відповідальність за достовірність поданих відомостей у заявах на реєстрацію чи сертифікацію і супровідних документах до них, та дотримання

<p>порядку і вимог щодо обігу лісового репродуктивного матеріалу.</p>	
<p><i>Стаття 34. Регіоналізація лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Регіоналізація лісового репродуктивного матеріалу забезпечує ідентифікацію регіонів походження за місцем, де ростуть (росли) дерева, деревостан, які визнано джерелом репродуктивного матеріалу (лісовим базовим матеріалом) у межах популяції лісотвірного виду та встановлення меж і принципів дозволеного переміщення лісового репродуктивного матеріалу з них.</p> <p>Основою ідентифікації регіонів походження є автохтонні деревостани або джерела насіння, які віддавна безперервно поновлюються природним шляхом, можуть відновлюватися штучно із репродуктивного матеріалу, зібраного в тому самому деревостані або джерелі насіння, або у автохтонних деревостанах чи джерелах насіння, розташованих у безпосередній близькості;</p> <p>Обіг лісового репродуктивного матеріалу забезпечується на основі ідентифікації лісового базового матеріалу за регіонами походження (регіонами першоджерел) з врахуванням вимог лісонасінневого районування у межах природного ареалу відповідного виду і/або територій за межами його природного ареалу, яке встановлює території (місця) успішного культивування відповідної сукупності популяцій даного виду з мінімальними ризиками можливих втрат продуктивності, якості та стійкості новостворених деревостанів.</p> <p>Переміщення лісового репродуктивного матеріалу в межах території України, а також його імпорт та експорт здійснюється у відповідності до схем регіоналізації лісового репродуктивного матеріалу (лісонасінневого районування) України, розроблених для окремих видів лісових дерев чи їх родових комплексів. Схеми регіоналізації лісового репродуктивного матеріалу та подальші їх доповнення чи зміни затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства. Території регіонів походження (першоджерел) визначаються на підставі чинного адміністративного поділу, беручи до уваги існуючу різницю в висоті над рівнем моря. (91)</p> <p>Лісовий репродуктивний матеріал видів лісових дерев і кущів категорій “ідентифікований” (92) та</p>	<p>(91) У зв'язку зі зміною клімату додаткове виконання кліматичного водного балансу / місяць вегетаційного періоду (“х”) і тривалість вегетативного періоду може бути корисною (в ФРН, а також в Саксонії ми думаємо про це.)</p> <p>(92) Використання репродуктивного матеріалу категорії «ідентифікований» може бути обмежене:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. для використання за межами лісових ділянок 1. в залежності від мети лісонасадження / лісовідновлення (тобто для захисту лісів) при дефіциті лісового репродуктивного матеріалу

<p>“добірний” може використовуватися для лісовідновлення чи лісорозведення винятково в тому регіоні походження (у межах лісонасінневого району), в якому розташований базовий матеріал, з якого його було вироблено. Лісовий репродуктивний матеріал категорій «випробований», зокрема із використанням сорту може використовуватися для лісовідновлення чи лісорозведення за межами лісонасінневих районів відповідно до рекомендацій щодо його призначення та регіонів використання.</p> <p>Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства з врахуванням необхідності дотримання регіоналізації лісового репродуктивного матеріалу, збереження генетичного різноманіття та біотичної стійкості лісів на території країни, визначаються випадки, у яких дозволено використання лісового репродуктивного матеріалу видів лісових дерев і кущів для лісовідтворення поза регіонами походження, за межами лісонасінневого району.</p>	
<p><i>Стаття 35. Ввезення та вивезення лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Ввезення на територію України лісового насіння і садивного матеріалу може відбуватися:</p> <p>лісового репродуктивного матеріалу категорій “добірний”, “кваліфікований” і “випробований” – за умови врахування регіоналізації лісового репродуктивного матеріалу та сортовикористання за сертифікатами на лісовий репродуктивний матеріал країни-експортера;</p> <p>лісового репродуктивного матеріалу категорії “ідентифікований” (93) – за відповідними міждержавними угодами;</p> <p>з країн, де не визначено показники відповідності категорій лісового репродуктивного матеріалу, – за умови підтвердження сертифікатом лісового репродуктивного матеріалу в Україні на підставі достатньої вірогідної інформації в комерційній угоді чи інших супровідних документах та з врахуванням регіоналізації лісового репродуктивного матеріалу.</p> <p>Вивезення з території України лісового репродуктивного матеріалу здійснюється за умови його відповідності вимогам країни-імпортера чи за відповідними міждержавними угодами.</p>	<p>(93) Рекомендація: виключити цю категорію для імпорту; в Саксонії мінімальною категорією є "вибрано"</p>

<p>Ввезення лісового репродуктивного матеріалу провадиться з урахуванням належних вимог фітосанітарного контролю.</p> <p>Лісовий репродуктивний матеріал, який ввозиться на територію України, на який видано сертифікат ЄС, сертифікат ОЕСР чи сертифікат ISTA, не потребує додаткової перевірки показників, зазначених у цих сертифікатах.</p>	
<p><i>Стаття 36. Маркування та пакування лісового репродуктивного матеріалу (94)</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Порядок маркування та пакування лісового репродуктивного матеріалу і відповідні форми технічної документації затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства.</p> <p>Маркування означає нанесення на упаковку етикетки для сертифікованої партії лісового репродуктивного матеріалу, в якій обов'язково зазначається така інформація:</p> <p>назва ботанічного таксону українською та латинською мовою;</p> <p>назва сорту (за потреби);</p> <p>номер партії;</p> <p>категорія лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>дата пакування;</p> <p>ім'я та прізвище або назва виробника (постачальника), а також його адреса;</p> <p>номер реєстрації лісового базового матеріалу з якого був отриманий лісовий репродуктивний матеріал у державному реєстрі лісового базового матеріалу;</p> <p>номер і дата видачі сертифіката на лісовий репродуктивний матеріал;</p> <p>кількість лісового репродуктивного матеріалу в партії у кілограмах або штуках;</p> <p>підпис виробника;</p> <p>інша інформація згідно з вимогами цієї статті та, за потребою, з можливістю дублювання інформації іншою мовою.</p> <p>В етикетці може зазначатися додаткова інформація для відповідних категорій лісового репродуктивного матеріалу. Насіння і садивний матеріал лісових дерев і кущів, до якого не застосовується положення</p>	<p>(94) відповідає законодавству ЄС, ФРН та федеральних земель</p> <p>(95) Положення про вегетативний матеріал (стеблові живці, листові живці і кореневі живці, експланти або паростки для мікропоширення, нирки, пересадки, коріння, пагони, кілки і будь-які частини рослини, призначені для посадки)?</p>

Закону, повинні мати етикетку такого змісту: «Не для лісового господарства».

Лісовий репродуктивний матеріал може вводитися в обіг винятково в упаковках, кожна з яких позначена етикеткою виробника (постачальника) для партії та її частини (складової одиниці). За ініціативи виробника (постачальника), етикетка може дублюватися всередині упаковки. Упаковка лісового репродуктивного матеріалу скріплюється пломбою виробника (постачальника) таким чином, щоби після відкриття упаковки відбулося пошкодження пломби до ступеню неможливості її подальшого використання.

У випадку продажу насіння, етикетка для упаковки, крім інформації, вказаної у пункті 1 цієї статті, має містити таку інформацію:

ваговий вміст чистого насіння, яке є предметом обігу, ваговий вміст насіння іншого виду, а також ваговий вміст складників, які не є чистим насінням (відходів та домішок) в упаковці;

відсоток схожості або, якщо його визначення ускладнене, відсоток життєздатності або доброякісності чистого насіння;

масу 1000 насінин в грамах;

вагова кількість насіння, придатного до проростання в одному кілограмі, або, якщо визначення схожості ускладнене, кількість життєздатного або доброякісного насіння в одному кілограмі.

Для відповідної категорії репродуктивного матеріалу встановлено такі кольори етикеток виробника (постачальника):

жовтий – для лісового репродуктивного матеріалу, який належить до категорії “ідентифікований”;

зелений – для лісового репродуктивного матеріалу, який належить до категорії “добірний”;

рожевий – для лісового репродуктивного матеріалу, який належить до категорії «кваліфікований»;

блакитний – для лісового репродуктивного матеріалу, який належить до категорії “випробуваний”.

Змішування партій насіння дозволяється у виняткових випадках з дозволу зональної лісонасінневої лабораторії і має бути відповідним чином зареєстроване.

<p><i>Стаття 37. Використання лісового репродуктивного матеріалу</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Лісовий репродуктивний матеріал використовується для потреб лісового господарства з метою лісовідновлення, лісорозведення, плантаційного та захисного лісовирощування, лісової рекреації та лісодослідної справи тощо.</p> <p>Лісовий репродуктивний матеріал категорій “ідентифікований” та «добірний” використовується для потреб лісового господарства за регіонами походження (першоджерел) з врахуванням лісонасінневого районування.</p> <p>Лісовий репродуктивний матеріал категорії «кваліфікований» і “випробуваний” використовується для потреб лісового господарства винятково в межах територій, де цей матеріал районувано чи з урахуванням його цільового призначення.</p>	
<p>Розділ VI</p> <p>ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ЛІСОВОГО НАСІННИЦТВА ТА РОЗСАДНИЦТВА І ЛІСОВОЇ СЕЛЕКЦІЇ</p>	
<p><i>Стаття 38. Державна підтримка лісового насінництва та розсадництва і лісової селекції.</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Державна підтримка лісового насінництва та розсадництва і лісової селекції надається з пріоритетних напрямків, що визначаються органом виконавчої влади, що відповідає за формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства. (96)</p> <p>Державна підтримка, лісового насінництва та розсадництва і лісової селекції здійснюється в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на відповідний рік.</p> <p>Пріоритетні для державної підтримки напрями забезпечуються галузевою програмою розвитку, затвердженою органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового господарства. Пріоритетні напрями можуть змінюватися, уточнюватися та корегуватися за результатами прийняття і виконання відповідних програм.</p>	<p>(96) Роз'яснення щодо співфінансування з боку ЄС може бути корисним (незважаючи на положення в українському законодавстві)</p>
<p>Розділ VII</p> <p>ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЛІСОВИХ РЕПРОДУКТИВНИХ РЕСУРСІВ</p>	

<p><i>Стаття 39. Відповідальність за порушення законодавства з питань використання лісових репродуктивних ресурсів</i></p>	<p>Коментарі</p>
<p>Порушення законодавства з питань використання лісових репродуктивних ресурсів, тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову відповідальність згідно з законодавством України.</p> <p>Виробники (постачальники) звільняються від відповідальності за порушення законодавства, якщо воно сталося внаслідок надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, у тому числі пожеж, аварій, стихійних лих, або техногенних катастроф чи воєнних дій.</p> <p>Відповідальність за порушення законодавства щодо лісових репродуктивних ресурсів настає у таких випадках:</p> <p>порушення встановлених вимог до виробництва, сертифікації, обігу та використання лісового репродуктивного матеріалу, стандартів на лісове насіння і садивний матеріал;</p> <p>використання неперевіреного на посівні якості та стандартні властивості лісового насіння та лісового садивного матеріалу;</p> <p>зазначення недостовірних відомостей щодо походження лісового репродуктивного матеріалу та маси сформованої партії чи виділеної її частини;</p> <p>відсутності у виробників обліку лісового репродуктивного матеріалу за категоріями та зберігання інформації щодо його регіоналізації при введенні у обіг;</p> <p>недотримання встановленого порядку пакування, маркування, транспортування та зберігання лісового репродуктивного матеріалу;</p> <p>недотримання гарантій на лісовий репродуктивний матеріал щодо показників, які зазначені у сертифікатах;</p> <p>перешкоджання посадовим особам, які здійснюють контроль у сфері лісового насінництва та розсадництва, у виконанні їхніх повноважень. (97)</p>	<p>(97) відповідно до законодавства ЄС, ФРН, федеральних земель</p>
<p>Розділ VIII</p> <p>МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ</p>	
<p><i>Стаття 40. Участь у міжнародному співробітництві у сфері лісового насінництва та</i></p>	<p>Коментарі</p>

<p><i>розсадництва з питань лісових репродуктивних ресурсів</i></p>	
<p>Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері насінництва та розсадництва з питань лісових репродуктивних ресурсів, зокрема на основі міжнародних договорів України.</p> <p>Участь України у міжнародному співробітництві у сфері насінництва та розсадництва з питань лісових репродуктивних ресурсів здійснюється в порядку, встановленому Законом.</p> <p>У разі якщо міжнародними договорами України встановлено інші правила, ніж ті, які наведені в цьому Законі, застосовуються правила міжнародних договорів України. (98)</p>	<p>(98) доцільно було б здійснювати співробітництво з ЄС на основі вищезгаданої директиви</p>
<p>Розділ ІХ ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ</p>	
<p>1. Цей Закон набуває чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім частини другої та третьої статті 19, які регулюються перехідним періодом до вступу України в ЄС та втрачають чинність з моменту набуття Україною членства у Євросоюзі, але не пізніше, ніж через 5 років з дати прийняття цього Закону.</p> <p>2. Внести зміни до таких законів України:</p> <p>1) у Лісовому кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170):</p> <p>у частині першій статті 6 слово «деревні,» замінити словами «деревні, репродуктивні,» та слова «інші продукти» замінити словами «інші продукти (матеріали)»;</p> <p>у статті 19:</p> <p>частину першу доповнити пунктом 6 такого змісту:</p> <p>право на використання лісового репродуктивного матеріалу»;</p> <p>частину другу доповнити пунктом 7 такого змісту:</p> <p>«7) утримувати лісовий базовий матеріал»;</p> <p>у статті 28-1:</p> <p>пункт 2) Здійснює державний контроль за додержанням нормативно-правових актів щодо ведення лісового господарства, доповнити - у тому числі лісового насінництва, розсадництва та лісового репродуктивного матеріалу;</p>	

доповнити пунктом 5)1 такого змісту:

«5)1 забезпечує моніторинг лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу»;

статтю 35 доповнити пунктом 9 такого змісту:

«9) ведення моніторингу лісового насінництва та розсадництва і лісового репродуктивного матеріалу»;

частину другу статті 105 доповнено пунктом 21 такого змісту:

«21) порушенні вимог з утримання лісового базового матеріалу та обігу лісового репродуктивного матеріалу»;

2) У Законі України «Про насіння і садивний матеріал» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 42, ст. 585; 2016 р., № 4, ст. 39):

абзац другий преамбули викласти в такій редакції:

«Дія цього Закону не поширюється на діяльність фізичних осіб щодо виробництва, зберігання, транспортування та/або використання насіння та садивного матеріалу для задоволення власних потреб, не пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, а також на виробництво, обіг, використання лісового репродуктивного матеріалу та обіг насіння і садивного матеріалу генетично модифікованих організмів (рослин), що регулюються спеціальним законодавством»;

у частині першій статті 1:

абзац сорок шостий виключити;

абзац п'ятдесят другий виключити;

в абзаці тринадцятому частини першої статті 7 слова «лісового і» виключити.

3. Кабінету Міністрів України протягом року з дня набрання чинності цим Законом:

прийняти нормативно-правові акти, що впливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Голова Р.СТЕФАНЧУК	Верховної	Ради	України	
-----------------------	-----------	------	---------	--